

ŽANETA VOBOŘILOVÁ-KADLECOVÁ: PAMÁTKOVÁ PÉČE NA ÚZEMÍ PRAHY V OBDOBÍ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA

DISERTAČNÍ PRÁCE

POSUDEK OPONENTA

Žaneta Vobořilová-Kadlecová se už poměrně dlouho soustavně věnuje tématu, které u nás otevřela jako první, a v bádání o něm ji, pokud vím, zatím nikdo ani náznakem nenásledoval. Na problematiku památkové péče v letech 1939-1945 se zaměřila v situaci, kdy s výjimkou sporadických stručných učebních textů (např. *Péče o architektonické dědictví: Sborník prací I-III*. Praha: Idea servis, 2008-2009. – HORÁČEK, Martin. *Úvod do památkové péče*. Olomouc: Universita Palackého, 2015.) dosud nedisponujeme systematickými dějinami domácí památkové péče. Důkladněji monograficky zpracovány jsou jen dílčí segmenty (např. KIBIC, Karel – VOŠAHLÍK, Aleš. *Památková ochrana a regenerace historických měst v České republice 1945–2010*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2011. – BAUEROVÁ, Zuzana. *Proti času: Konzervovanie-reštaurovanie v Československu 1918–1971*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2015.) a ještě vzácněji osobnosti (např. UHLÍKOVÁ, Kristina. *Zdeněk Wirth, první dvě životní etapy: 1878–1939*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2010. – FATKOVÁ, Markéta. *Památková péče očima architekta Kamila Hilberta*. Praha: KTF UK, 2014.) Podobně torzální je i naše poznání kulturněhistorického kontextu daného období a k dispozici nemáme mnoho takových prací, jako je v loňském roce v českém překladu vydaná monografie Volkera Mohna *Nacistická kulturní politika v Protektorátu* (Praha: Prostor, 2018). Ta zároveň upozorňuje na aktuálnost disertační práce Žanety Vobořilové-Kadlecové: Nejen v Německu vyrostla silná generace mladších historiků, kulturních historiků a uměnovědců, kteří do výzkumu kulturních a společenských jevů 1. poloviny 40. let minulého století přinášejí nový pohled, nezatížený a metodologicky neokoralý, důkladně opřený o studium archivních pramenů.

Předloženou disertační práci mohu bez rozpaků označit za objevnou nejen z důvodu výše uvedeného. S výjimkou nezbytné expozice historického a kulturního kontextu obsahuje nová zjištění, vytěžená vesměs soustavným archivním bádáním. Nejen, že zpřesňuje obraz právního a organizačního rámce ochrany památek na

území Protektorátu Čechy a Morava, za velmi cenné považuji především to, že jej zasazuje do kontextu památkové péče v Třetí říši, popsaného s dobrým porozuměním a bezpečnou znalostí recentní německé literatury, a porovnává organizaci a výsledky záchrany uměleckých děl před válečnou destrukcí v jednotlivých zemích Evropy. Vítám také soustředění autorky na činnost Karla Friedricha Kühna, které přineslo objektivní obraz významné osobnosti uměle zapomenuté stejně, jako řada jiných německých vědců a umělců u nás působících. Tento osud potkal i Kühnovu knihu *Fliegerschutz für Kunst und Kulturdenkmale* (Brünn – Wien – Leipzig: Rudolf M. Rohrer, 1938), výjimečnou i ve světovém kontextu. Autorka ji navíc cenným způsobem uvádí do souvislostí s Kühnovou praktickou činností v čele památkového úřadu. Podobně vyvstává i význam dalších osobností, např. Sigfrieda Asche. Dobře také autorka usoustavnila a novými doplnila dosavadní poznatky o redislokaci našich sbírek a archivů, o podmínkách stavební činnosti v Praze za okupace či o ztrátách na památkovém fondu Prahy v závěru II. světové války.

Čeho si na disertační práci Žanety Vobořilové-Kadlecové zvláště vážím, je její neokázale objektivní vyrovnání s citlivými tématy. Autorka ke svému předmětu přistupuje bez sentimentů a resentmentů, bez obav, že by z něčeho takového mohla být podezírána a hlavně (a to bych chtěl vyzdvihnout), bez preventivních opatření proti takovým podezřením, jež některé texty o daném období příliš zatěžují. Proto jsem na začátku spojil předloženou disertaci s novou generační vlnou, patrnou zvláště v Německu: Její rukopis nese stejně čistý duch objektivního poznání. Nebo jinak řečeno, jejím cílem je poznání, nikoliv vyrovnání.

Souhrnně mohu konstatovat, že předloženou disertační práci považuji za kvalitní jak po odborné, tak po literární stránce. Vychází z úctyhodné sumy heuristické práce, je dobře logicky vystavěna, přehledná a čtivá. Jako nesporně cenný příspěvek k dějinám naší památkové péče nepostrádá ani přesah obecnější, obohacuje naše poznání historické periody, stále ještě zatížené řadou předsudků a mýtů. Disertační práci Žanety Vobořilové-Kadlecové *Památková péče na území Prahy v období Protektorátu Čechy a Morava* proto plně doporučuji k obhajobě.

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.,
FAMU, Centrum audiovizuálních studií